

28. 2. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

O platnosti ručitelského prohlášení

Mnohé společnosti sjednávají zajištění závazků ze smluv o úvěru či o zápůjčce buď prostřednictvím zřízením zástavního práva, zajišťovacího převodu práva, nebo dalších finančních záruk. Mimo jiné jedním z takových zajištění je ručení, kdy ručitel přebírá vůči věřiteli povinnost dlužníka uspokojit pohledávku, pokud ji neuspokojí dlužník. Nicméně se občas na tento zajišťovací závazek zapomíná, i když z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že ručitelské prohlášení je skoro vždy platné. Dokonce je tu i judikát, kde Nejvyšší soud České republiky [1], rozhodl, že ručitelské prohlášení je platné, i když je o něm ujednáno ve všeobecných podmínkách.

Ručení řeší občanský zákoník v ustanovení § 2018- až 2028 zák.č. [89/2012](#) Sb., kde explicitně stanoví, jakým způsobem má ručitelské prohlášení být sjednáno.

Ručitelské prohlášení je platné, pokud splňuje veškeré zákonem stanovené náležitosti, tj. je určité, je uzavřeno písemně s vyslovením přijetí ručitele věřitelem a dále, v souladu s platnou judikaturou jsou uvedeni a správně označeni věřitel, dlužník a ručitel, je vymezen určitý, ručením zajišťovaný, závazek a projev vůle ručitele, že tento závazek uspokojí, neučiní-li tak dlužník a zajišťovaný závazek je identifikován tak, že je nezaměnitelný s jiným závazkem [2].

Občanský zákoník vyžaduje, na rozdíl od předchozí právní úpravy [3], akceptační projev věřitele (§2018 odst. 1), což by na jednu stranu mohlo ochránit věřitele od nezpůsobilého ručitele, avšak na druhou stranu při nepoctivém chování věřitele by mohlo znamenat i vnučení závazku nezpůsobilému ručiteli.

Zajímavé je, že postačí pouhé uvedení a označení věřitele a pohledávky, pokud ručitelské prohlášení odkazuje na zajištěný závazek předmětné smlouvy. Tak, se např. Nejvyšší soud ztotožnil se závěrem odvolacího soudu, že označení věřitele termínem „Sparkasse“ v ručitelském prohlášení je nezaměnitelným označením věřitele a pohledávka z předmětné úvěrové smlouvy znamená všechny pohledávky vzniklé na základě této úvěrové smlouvy [4].

Navíc Nejvyšší soud [5] upřesnil, že pokud má závazek ručení veškeré zákonem požadované náležitosti, je možné jej zahrnout i do všeobecných smluvních podmínek a tímto i nadále zůstává platným. Nebrání platnosti ručení ani nedostatek způsobilosti dlužníka zavazovat se k povinnostem, pokud o tom ručitel při převzetí ručitelského závazku věděl nebo vědět musel (§2019 odst.2).

Nezáleží na tom, jde-li o dosud neexistující dluh, tedy dluh budoucí nebo podmíněný, nebo soubor dluhů určitého druhu (§2019 odst. 1). Také pokud jde o část dluhu, tak se nesnižuje rozsah ručení částečným plněním (§ 2020), zůstává-li dluh ve výši, v jaké byl zajištěn ručitelským prohlášením / ručením.

Jinými slovy ze zákona a ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že ručitelské prohlášení, pokud je sjednáno písemně a s odkazem na předmětnou smlouvu, je skoro vždy platné [6]. V praxi je dost časté zneužití ručitelského prohlášení, kdy ručitelé, kteří nebyli předem seznámeni s obsahem ručení, se snaží u soudu domoci prohlášení neplatnosti ručení. Nicméně soud se často zabývá související a předběžnou otázkou určení naléhavého právního zájmu, aniž by rozhodoval o merituu věci platnosti ručení [7]. A v případě, že naléhavý právní zájem nebude určen, pak ani o platnosti ručení nebude rozhodnuto.

S ohledem na výše uvedené, lze jen doporučit věřitelům ručení jako jeden z nejefektivnějších zajišťovacích prostředků spolu s notářským zápisem o přímé vykonatelnosti, a doporučit potenciálním ručitelům zohlednit veškeré rizika toho, co vše ručení obnáší, popř. omezit rozsah ručení v ručitelském prohlášení.

Elmira Lyapina, LL.M., Ph.D.

e-mail: elmiralyapina@gmail.com

---

[1] rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2015, sp. zn. 23 Cdo 1292/2015, Rozhodnutí Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 32 Cdo 3867/2009

[2] rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.2.2011, sp. zn. 32 Cdo 1769/2009, a ust. §§2018 - 2028 zák.č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník v platném znění

[3] důvodové zprávy k zák. č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, kde spočívá „vznik ručení na jednostranném písemném prohlášení ručitele, a tak se nevyžaduje souhlas ani věřitele, ani dlužníka“, a také Plíva, S. Obchodní právo. 2. díl. Praha: Codex, 1993, s. 87, či Eliáš, K. a kol. Kurs obchodního práva - Obchodní závazky - Cenné papíry. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 123)

[4] usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2017, sp. zn. 32 Cdo 669/2017

[5] rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2015, sp. zn. 23 Cdo 1292/2015

[6] kromě zmíněných, také např. viz nález Finančního arbitra ze dne 25.8.2017, sp. zn. FA/SU/1867/2016

[7] Např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. srpna 2006sp. zn. 32 Odo 765/2006

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)